

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad ca: licarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

DR. PROHÁSZKA OTTOKÁR

a székesfehérvári egyházmegye megyés püspöke.

Szent István városában az ünnepi harangok zúgása örömhirt hordoz szerte szárnyain. Az ösök s hősök verejtekétől, véresejjeitől megszentelt rögök fölött a kétezeresztendő szellem lángja ma új fénytől ragyog. A múlt dicsősége egybeolvad a jelen örömeivel, a jövő reménységével.

De nemcsak a mi szívünk dobban ma fel hangosabban, az utcakon hullámozó tömeg arcán megnyilatkozó öröm írja nem egyedül a mi boldogságunk. Magyarország szeme tekint ma az ősi Albára, sőt a nagy világ számtalan helyén szent irigység tárgya vagyunk. A kereszténység szívéből pedig, hol Szent Péter sirba téve, áldás, a mindent összekapcsoló szeretet fűzi koszoruba imáit a mi imáinkkal.

Mert nagy és szent örömnep a mai, midőn a szent Karácsony püspöke Krisztusi kegyelmet, mennyei békét, messiási erőt kíván es hoz hozzánk hogy mi is „ráimádkozhassuk a Messiást köszöntő népek üdvöletét: *áldott, ezerszer áldott a ki az Ur nevében jő.*

Mint Karácsony anygaa jön hozzánk, Istennek dicsőséget, embernek békességet hirdetve; jön, mint az Ur Jézus szolgálja, a ki csak az ő szent akaratát kívánja eselekedni. Jövök — ugymond a fáradó munkás néphez, melyet az élet terhe elesigáz s a gazdasági küzdelem elszegényit, jövök a kor bágyadtságától beteg intelligenciához, melynek lelkere a kétely árnya borul: jövök a bűnösökhöz, kik éjben állnak s azt napnak tartják: jövök a szenvedélyek lazában elgyötört szomjazókhoz . . . jövök hogy keltsélek, hogy felvilagosítsalak, hogy emeljelek, hogy hittel, szeretettel s örömmel telítselek: jövök, mint a hogy az Ur Jézus jött, hogy élet, mélyebb, gazdagabb, erősebb élet legyen bennetek s a XX. században, amak igényei s feladatai közt érvényesíthessük a kereszténységnek kimeríthetlen, el nem gyengülő erőt egy erős, keresztény Magyarország megteremtésére, mint a hogy Szent István tette 900 év előtt.

Mily nagyszerű szavak, Istennek mekkora szeretete, mekkora kegyelme és áldása, melyek e mondatokban nyilvánulnak!

„*Dum spiro, spero!*“ Ezt választotta jelszavául „A mig élek, reménylek!“ Még ifju erővel ragadja kezébe a lélekmentő csónak kormányrudját s nem riad vissza a körülötte tomboló hullámok tajtékzó árjától, nem borzad meg, hogy fenyegető sziklák merednek utja körül, hogy szélvész, vihar korbácsolja dühösre az elemek hatalmas erejét. Szemét a világ világosságára, a ragyogó világító toronyra függeszti, izmainak erejét az Isten ereje növeszti, lelkének világosságot ad s bizva, remélve teljesíti az Uról reája ruházott nagy munkát, a mig él.

„Dolgozni akarok — mondja — dolgozni minden erőmből, e nagy munkának akarok nap-számosa lenni reggeltől estig, faluban városban. Dolgozni akarok.“

Ez az ő programja!

Nem is az övé, hanem az Istené, aki benne és általa működik.

Boldog Székesfehérvár! boldog székesfehérvári egyházmegye! Boldogok mi, a kiket Isten ennyire szeret, hogy csak a legközelebbi multra tekintünk vissza egy Steiner Fülöp után Városov Gyulát s most a magyar katolikus papság díszét, legértékesebb virágát, dr. Prohászka Ottokárt adta nekünk, hogy lelke, eselekedetei magvetője legyenek hitéletünknek és százszoros, ezerszeres gyümölcsöt teremjenek az örök élet számára.

A holnapi naptól fogva már teljesen a miénk. Nem választja el tőlünk sem tér, sem idő. Atyánk, testvérünk, vigasztalónk lesz az Ur Jézus végtelen szeretében.

Örvendj hát ős királyi Alba és áldva áld e napot és imádd a Mindenhatót nagy jóságáért, a ki végtelen jóságából ekkora örömet szerzett népének.

Áldott ki az ur nevében jő! Dicsőség Istennek a magasságban!

ÜDVOZLÓ ÓDA.

Méltóságos és Főtisztelendő

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR, székesfehérvári Püspök
székfoglaló napjára.

Ölts dísz, te ősi koronázó város,
S tekints az égbe, mert ma fénynapod van!
Az agg király nemes szíve határoz
Bölcsen s dicsőn e vészterhes napoktan;
Öt Főpásztort küld szent hazánk földére,
Hogy erősüljön a hitélet vára.
Nálunk a trón csak birtokost cseréle,
Ifjabb apostol jött atyánk nyomába.

Harangok zúgjalok! Tisztább örömnök
Ránk nem ragyoghat Isten fénylő napja,
Egyházmegyéinkben szines zászlók lengnek,
Hogy a miénk vagy lelkiünk édes atyja!
Kegyes Főpásztor! Bár te az alázat
Nevében léptél trónod székhelyére,
Lelkiünk már akkor szent örömtől aradt,
Mihon szárnyán a hír határainkra ére!

Lángajkad hirdet búbjajus igéket,
Oszlatva kélelyt, szárnyat ad a szívnek.
Aki hallák tüzes nyelvű beszéled:
A férfiak s nők hisznek és remélnek,
Főnséges páthosz ihlett ajkra szállva
Csodákat művel, paratlan csodákat,
Lelkiünk emelve föl a feny homába,
Érzékföltölti régiókat látat.

Lángszíved ég a Charitas tüzeiben!
Az alkotás szivednek minden vágya.
Szivednek kincseit ajandékképpen
Viszed a munkásoknak otthonába.
Az elhagyottak, a szegények, árvák,
Nalad irgalmasb szívem meg nem lelek.
Szavadra mint virágkevynek kitarvak
Nemes tettekre a jote ony lelkek.

Lángelmed fényét látjuk *maradván*,
Káprázatos fény minden alkotásod.
Te vagy, kivel mas Föld és ég, sőt Isten
S viláig mélyébe mélyekben nem látott!
Csodás összhangot látsz a mindenségben,
Melyet az Úr hatalma hívta létre;
Mely ott ragyog a hang, illathat, színben,
S a csillagokban hallható zeneje.

Leo eszméit írva Pázmány nyelvén:
Közönséges gyanánt a magyaroknak adad.
A bölcselő helyes meggyekek levén,
A kutatásnak utat megmutattad.
A munkás népként hirdetsz új igéket
Krisztus Úrnak megválto szellemében.
Dominus Jesus Szinte ihlet teged,
Mihon cseleksz I a nép érdekében.

Lánglelked az örök igaz, szép s jónak
Térségeit kutatja bár merészen;
De a nyomokban járók nem csalódnak:
Hitel fátylaja fényt szór a sötétben.
Hitükünk mélyébe fényesebben
Hatalmó lelke meg soha nem nézett
Harcot indítsz a félszgek ellen
Es győz: a diadalmas világnézet!

O bűnös ember, jöjj s borulj a porba!
A bánat könnye tisztítson meg téged.
Ha a malaszt sugár rád nem ragyogna,
Ki oszlatná el lelki sötétségéd!
Urunk ellen a bűnös gőgös lelkünk
A szenvedély izzó tüzeiben lázad
Te megmutattad tisztulást hof leljünk:
Új Sító: a bűnbánat s bocsánat!

Mert mindenütt Isten hatalma rejte,
Azert vagy tán a természet barátja.
Mit eled a titkoszerűség leple:
A célt lángelmed hathatósan látja.
Előpáldál tuozslópként ég nekünk:
Mint tarsul a tudás s a hit világa.
Hogy a malaszt üdvös fényében éljünk,
Azert merülsz oly gyakran az imába!

Mint *lelkialja* anyai éven által
Az Úr ifju levitát nevelted,
Az önmegtágadás csúcsára szálltál,
Hogy égbe vonzza őket tiszta lelked.
Mert az *erény öo példája* voltál,
Azert oly buveróval szola ajkad,
Mily megható! Ha tenyben ég az *óllár!*
Es a tanítvány mesterere hallgat!

Mester valál! A *lanterembe* menve
A hittudásnak fényében ragyogtál!
A holt betűkbe szellemed lehelve,
Főnséges eszmék oktatója voltál.
Fényt gyújtál a *kereszteny tudomány*nak,
A mely oly lánggal eddig még nem ég t
A *hallgatók* értetel lángolóinak.
Ha fejtegetéll *üduhozó* igéket!

Dicső elődök trónusára lépvé,
Istent dicsérve Rád tekint a *nyitjad*.
Egyházmegvéd hívó és buzgó népe
Jobb Pásztor! nem kíván s nem is találhat!
Korunk beleg! A lelki vaktság éve
Hány lángelmedre vonta gyasos fatyolat!
Szavad *balzsam* lesz a meggyórtott szívre,
Melynek redoin, melyén lelked állat!

Trónod *jöletmenyek* trója legyen,
Hisz a nyomor nianap segéivert állt.
Ki nem segítne szenvedőn, sa genyen?
Ragyogtasd rajuk jó szíved sugár!
Az özvegy, arva nem marad teledve;
Az elhagyott s beteg orvadáve lassu:
Hogy van *olaj* meg a nyitri sebekre,
S hogy szíved irgalom gödög forrása!

O Isten! Ég es föld dicső Királya!
Hallj meg *imánk*, mely tömcsodáló számmal!
Sikri! add *Atyánk*, ha szembeszálha
A *szent kereszt* hulló ostonlő aral!
Mig *király* földrol eg koréte jut at.
Engedd, hogy *kozunk bölcsesség* leje:
S meg mi *virággal* lungyük erdes utjat,
Fejre szálljon *ádkisodnak* telt!

Schmid Géza.

Prohászka Ottokár dr. életrajza.

Prohászka Ottokár 1858. október 10-én született Nyíran, a felső osztályokat Kálócson a jezsuiták jogtanulmányában, majd Esztergomban a jogtudományban végezte. A kitűnő tanuló es papnevelőket eljuttató Romába küldötték a teológiai tanulmányok elvégzésére, mert már ekkor felmerített nagy képességeit. De meg csak Romában, a filozófiai es teológiai tanulmányok között fejlődött igazán hatalmasan Prohászka mely gondolkodása s munkor 1881. október 30-án aldozó-pappa szenteltek, mar kettős doktorátusa volt: a filozófiai es a teológiai. Romából 1882-ben hazatért, főpásztorra boldogult Simor János hercegprímás esztergomi királyvárosi kaplanna nevezte ki, de ahg volt ott egy hónapig, mar is a papnevelőbe neveztetett ki a filozófiai kurzuson tanárnak. 1884-ban a teológián a dogmatika tanára lett, 1890-ben pedig főpásztorra rea bizta pápának lelki nevelését. De mint spirituális is megtartotta tanszékét. S így Prohászka mindaddig, aug most évben a budapesti egyetemre került, mint nyilvános rendes tanár az agazatos dogmatikából, 13 éven keresztül kettős munust töltött be az esztergomi szeminariumban tanár volt es spirituális.

Ez a rövid vázlat volna Prohászka életének külső kerete. De mit es mennyit foglalt magában e keret! Milyen volt ez az élet, eről nem lehet itt e pár sorban megtatást írni.

Az ország Prohászkaiban ismeri a nagyszellemű szonokot, a magyar Lacordaire-t. A tudományos világ elismeréssel adozott genálitása es nagy szellemi alkotása iránt. Ismeretes Prohászka, am a keresztény szocialis akció legoszintebb es legagilisabb tagja, kinek neve meg az ellenfel taborában is nagy es tiszteltetelmő. Az utóbbi évek alatt ott látak Prohászkat a nyilvános élet porondján, a társadalomban s politikában, mindentől, a hof a keresztényesség érdekében csak dolgozni lehet es dolgozni kell s a hof megjelent, mindenütt a szeretet es lelkesedés tüntető jeleivel halmozták el. Eleg katolikus nagygyűléseinkre utatnom, melyet Prohászka nélkül mar elképzelni sem lehetett. De mindez még nem az egész Prohászka. Még ebből a képből, mely a nyilvánosság előtt játszódtott le, hiányzik az, a mi nem a nyilvánosság szemé elott folyt le. Még hiányzik az a Prohászka, ki a szegények kunyhóiba jár, mint a szamaritánus az irgalmasság olajat es borát hordva magával. Hiányzik az a Prohászka, aki a szegény falusi nép közé jár szabad napjaiban, prédikál, gyóntat es pasztorál. Aki látogatja pap-

társait es buzdítja őket az apostolkodásra. Aki nem ismer fáradtságot, nem kímél időt, ha egy lélek-ről van szó. Akinek szobáját egymás után keresik fel tudósok es az irás szerint tudatlanok, az előkelőségek es a szegények s aki mindenkinek tud időt szentelni s mint az apostol mondotta: mindenneknek mindene lenni. S mialatt Prohászka Istennek, a lelkeknek es az embereknek él, nagy munkákkal es számos értekezéssel gazdagítja a tudományt. Cikkeket ír a lapokba. Alig van katolikus lap, hová nem írt volna. Egy kis könyvtárt tennének csak azok a művek, melyeket ismertett. Önálló művei is szép számmal vannak, melyek iránt a mi lánvha könyvtárunkon is akkora volt az érdeklődés, hogy munkáiból több kiadást kellett rendezni. S jöhetet e-ak magyar nyelven jelentek meg, azert Prohászka még a külfölddel is kontaktusban volt s ott is ismerik. Önálló nagyobb művei: *Isten es viláig* (különös tekintettel a természettudományokra 1890) *MH. Leo beszédek es leveleinek fordítása* (1891.) *A keresztény bűnbánat es bűnbocsánat* (Horvath-féle jutalommal kitünterve 1894.) *Föld es Ég, Diadalmas világnézet*. Néhány beszéde es beszéd-sorozatata is megjelent; meditációból es szent beszédeiből is több kézirat gyanánt a közökzen forog, de ennek száma elenyésző csekély ahhoz, amennyit mondott, mert sajnos, Prohászka még a nagyobbbszabásu beszédeit sem szokta volt kiadni.

A következők szep sorokat megkövén egy kiváló fia, lapunknak is barátja írja dr. Prohászka püspörök:

Ki ez a fegyelmezett, aszkéta alak, ki ez ideig mint egyszerű pap talpig feketében járt közöttünk s most minden átmenet nélkül a feketét a püspöki méltóság viola szívével készül felcserehni? Ember, ki a szerencsésen fejlett egyéniség típusának tart a közöcsülés. Összhangot keres az eszmenyi forekvető lelek, összhangot az idealizmusnak es realizmusnak, a jellemnek es a tehet-segnek, az aszkétának es a tudósnak, a filozofusnak es a kolónak a fölfelé törv absztrakciónak s az eleven, konkrét praktikus életnek. S mindezt megtaláljuk Prohászka szellemi irányában, illetve magában az ő személyében. Mert a Diadalmas világnézetet nemcsak megírta, hanem már előbb ugyanazt saját életében megvalósította.

Prohászkat kivételes nagy tehetségekkel felruházva állította bele a Gondviselés az életbe. Ezek a tehetségek neki feszültek a legnagyobb problémának, a lét problémájának, hogy megoldjak es ateljék. Miért öltünk? Irataban es beszédeiben fölveti ezt a kérdést a sokoldalú nagy elme éles látásával s az elfogulatlan tiszta lelek részrehajlatlanságával. Erre hajszálfinom, pontos mérlegre teszi a leleleteket, miket az emberiség történetének folyamán a lét kérdésére adtak s valamennyit könnyűnek találja, csak egy, edyetlen egy út meg a mértéket: Krisztus, ki az egyházban talál. Prohászka Krisztusnak foglja, azzal a törheterlen meggyőződéssel, melyet a lángésznek belátása, mely mindent látott s mindent üresnek talált s azzal a mélységes erővel, melyet a tiszta szív lelkesedése, a költői lélek föllengzése, a nagy méretű akarat nagyratörése s az isteni kegyelem kozreműködése kölcsönözhet. Krisztustól tanulja meg, hogy az életnek magyát nem a tudomány, nem a nagy alkotás, nem a külső érvényesülés teszi, hanem az isteni lelkület, melyet Krisztus által s Krisztusban mindnyájunknak meg kell szerezni. Aki őt közelebből ismerik, akik tanúi voltak tíz embernek való önfeláldozó ap stoli buzgalmanak, akik látták őt imába elmerülve, akik elvezték lelkigyakorlatait, akik hallották ragyogó szonokatait: azok tisztában vannak azzal, hogy Prohászka egyéniségének alapvető karakterisztikója, melyből minden folyik s melynek minden ala van rendezve, az isteni, krisztusi lelkület. Ez áll jellemének középpontján, ez benne a centrifugális es centripetális erő: ha kitér önmagából s a külvilággal érintkezésbe jut, ez leleli, majd mint szelid szellőt, mely a lelkeket ringatja, majd mint haragos vihart, mely süvit az elfajult hatalom es a kor romlottsága ellen s ragadja magával a sziveket; s viszont, ha betér a külvilágból saját bensőségébe, amit csak magával visz a külső életből, ugymint a tudományt, tapasztalatot, sikert, sirtetelenséget, örömet, szenvedést — ezt mind isteni lelkülete alakítja magában.

De senki se higye, hogy ez irányában egy-

oldalúságba és fanatizmusba esik. E fölvetésnek ellene mond az a kontrasztnak látszó tény, hogy az a Prohászka, akit a kereszténység legjobban ájtárt, az összes hírhirdetők között épp ő tudta az emberekben azt a benyomást kelteni, hogy voltaképp nem a kereszténységet, hanem az igazságot keresi és akarja; s hogy zárókövetkeztetései mégis a kereszténység javára ünek ki, ez csak azért történik, mert az igazságot a kereszténység bírja. Az egyoldalúságtól és fanatizmusról megóvjá őt nagy elméje. A nagy elmék sajátja az a törekvés, mellyel fogva az egész élet egységes szisztémába akarják foglalni. Az egyházi emberek közül annyira senki sem lélegel, mint éppen ő, hogy az evangélium az ég — nem az egész lét; hanem van még föld is, van világ, van korszellem és tudomány, van társadalom, nemzet és politika is, az evangéliumnak pedig épp e keretben, ezek közepette kell érvényesülnie, az égnek ide kell leszállania. Egy álláspontról folyik, hogy Prohászka teitől-talpig modern ember. A modern egyházi iránynak hazánkban ő az uttörő és legnagyobb képviselője s mondhatjuk, hogy már iskolát is alapított. A kereszténység és a modern világ viszonyait fejtegeti irodalmi műveiben. Istent összeköti a világgal, az evangéliumot a szociális fejlődéssel a végre aszkézisben a természetfölötti által nem megtört és kiforgatott, hanem széppé tett természetet hangoztatja, hogy mindenek szerint diadalmas világnézet fejlődjék a lelkében. S ezt nem kisebb tudományos apparatussal teszi, mint a külföld első tekintélyei s oly sokoldalú képességgel, az ósrős mély gondolatnak es költői nyelvezetnek akkora hatalmával, oly tenyes szónoki tehetséggel, oly tántoríthatatlan egyházi érzéssel s harmonikus egyenséggel akkora súlyával, minőt a külföld vezető emberei közt hiába keresünk. Hozzá konstansnak kell, hogy a benne rejlő erőszelvénynek csak egy részét fordította szorosan tudományos es irodalmi munkásságra, mert idejének körülbelül a felét aszkézisben, továbbá lelkipásztori es társadalmi működésben töltötte. Prohászka t. i. sohasem volt szobatudós, hisz vezérelve az élet azért tudományos művei sem a szobatudósok szarke emelkedései, hanem életerőtől duzzadnak; nem csoda tehát, ha az élet embere az apostoli lelkü pap típusa, oly sokat foglalkodott az élet, színterem, hogy az életet közvetlenül árrassza. Ezt a munkát a legnagyobb rátermettséggel, bámulatos rugékonysággal s hősiés áldozatkészséggel (mellyel sokszor vissza is étek) végezte. Mit művelt e téren? Beszéljen róla az a tizenegy év, melyet az esztergomi szemináriumban mint spirituális tölött; beszéljen az az óriási levelezés, melyet lelki ügyekben folytatott; beszéljen az a kötetekre menő tömörked kiadatlan cikk és beszéd, melyet különböző alkalmakkor írt és mondott; beszéljenek a gyónatósékek, melyekben oly sok lelket fölemelt; beszéljenek azok a mély lelki hatások, melyeket személyes érintkezés által az emberekre gyakorolt.

Valóban ezek mind beszélnek. Beszélnek egy nagy egyéniségről; jobban mondvá maga ez az egyéniség beszél; már régtől beszél, folyton beszél s mind hangosabban beszél: s ez a beszéd csupa apologia. Prohászka egyénisége maga az élő hitvédelem. Benne látjuk az emberek, hogy a vallás nem frázis, hanem élet, melyet az ember épp azért, mert élet, szeret s szinte könnyen, passzióval úz; de oly élet, mely nem holmi fanatikus érzés, hanem szilárd, dönthetetlen alapokra épített meggyőződés, mert hiszen ő, ki mindent hisz, amit a vallás tanít, van oly tehetség és tud annyit mint az a tudós, ki mindent tagad. Az ő személyében látjuk a hitet, mely él és boldogít: lehet himni úgy, hogy minden következményt levonunk s az így alakított élet önmagában elég a boldogságra, melyet külsőséggel ranggal, címmel, gazdagsággal nem kell kiegészíteni. Sacerdos est alter Christus — e programra rátele életét; Dominus pars haereditatis meae — mondta az ordinációban s ez szót egész életén át hűségesen ismételte s a szigorú következetességnek boldogító tudatával beerte. Végre szemlélik Prohászkaiban az emberek, hogy a katolikus elvei szerint képezett egyéniség nem valami a realis környezettől elszigetelt jelenség, mely az egbe mered s lába alól elveszti a földet, hanem gyermeke a kornak, kulturának, a nemzetnek, aki érzékkel bír a praktikus élet iránt, egyszóval

életrevaló. Jólehet aszkéta, az eivékek rettenthetetlen apostola, kinek az igazságon kívül nem irponál semmi sem, egyénisége mégis vonzó, mert másrészt derült és egyszerű. Ime, mily fényes fejezetei egy élő apologiának. Kit ne ihletne meg egy ilyen egyéniség? Igazán nem csoda, hogy Prohászka, ki semmi distinctiót nem viselt, nagyobb tekintélynek és népszerűségnek örvendett az országban, mint bármely egyházi méltóság. E tekintélynek és népszerűségnek kénytelen volt végre a hatalom is végre engedni s püspökké nevezte ki azt, aki az állásra soha nem vágyott, ennek érdekében egyet nem szolt, egyet nem lépett, ki egész életén ellenkező uton haladt, mint a mely mostanság a méltóságához vezet.

Ascende superius — mondja most az Ur alázatos szolgálójának, ki más jutalmat soha nem kívánt, mint hogy neki hűséggel szolgáljon. Jer föllebb, jer közelebb szívemhez; bizalmam van benned, azért az eddigienl még nagyobb munkát adok. S tisztelői — az egész ország — megindítva az isteni gondviselés intézkedésétől, könybe labadt szemmel nézik, mint lép közelebb az isteni Mesterhez ő, az első, a hős, a törhetetlen!

AD

Illustrissimum, ac Reverendissimum

Dominum Dominum

Drem Ottocarum ProhászkaMunus Episcopi Albaregalensis solemniter incuntem
Die 21. Januarii Anno Domini 1906.*Salve qua Praesul nunc Alba maxime salve!**Lux tibi salve! Unque tibi salve!**Quam mitis, placidus, quam summis, gratus, et iuris**Quam cunctis vere desideratus ades.**Astra tuis jactant praesibus, votisque secudent.**Uvae tuae hic virtus sit duriora sinant,**Te sanctae vato, nunquam fortuna gubernat**Huius Te summi vela secunda rebus.**Non tibi iacuit, non vanti miramina vulgo**Felicem viribus Te tua sola beat**Vite du felix sit Illustrissime Praesul!**Vite Deo, patria, et ecclesiae tuae!*E. J. Pissina reverentia
Carolus Löhrinc.**Tisztelgések.**

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök esütörtökön este érkezett Budapestről városunkba. Pénteken meglátogatta a városi es megyei hatóság, valamint a tisztikar fejeit. A papság tagjait már a múlt héten meglátogatta.

A tisztelgések ma d. e. kezdődtek. Először d. e. 10 órákor a papság tisztelgett Károly János c. püspök, nagyprépost vezetése mellett. — A király hadserege kér bebocsátást — ugymond az öszfűrt püspök — a királyhoz. Fegyverünk egyik kezünkben a kereszt, a másikban az evangélium. A szeretet tavítványai vagyunk s open ennek a szeretetnek nevében hozzá a papság hódolatát, ígérését, hogy a vezérnek engedelmies, hódoló, tisztelő segítői es bajtársai lesznek.

A püspök választában kedvesnek es kellemesnek nevezte papságának ezen bizalomnyilvánítását. A püspöki székhely papsága brachium episcopi es együttul corona et gloria episcopi: a püspök karja, koszoruja es dicsősége. Erő kell tehát, energia es mindenek előtt fedhetetlen, tiszta papi élet. Ha ez megvan, akkor a gloria is, corona is meglesz, melyet maga a közvelemény is fon az apostoli papság homlokára. Fölemliti Németország első liberalis közönlényének, a „Kölnische Zeitung"-nak dicsőretét a kölni egyházmegye papságáról, melyben elismeri, hogy e papság erkölcsi kifogástalansága es szellemi ereje révén a kor színvonalán áll. Ő is ezt kívánja testvéreinek s magának. Ezen életirány megvalósulásáért naponként imádkozik papjaiert s magát is ajánlja szeretetükbe es imáikba.

A ciszterci rend Vajda Odön apát vezetése alatt tisztelgett Ő Méltóságánál.

Tanuk a hadsereg helybeli vezetősége üdvözölte a Főpásztort Nyiry Sándor v. b. t. altábornaggyal élén.

Majd a tanítói kar jelent meg, kiknek nevében Szirbek József igazgató mondott szép beszédet, a tanítói kar tiszteletét es hódolatát tolmácsolván. A testület minden tagja a kath. vallást vallja s a hitoktatói karral együtt főgondját képezte a vallásos szellemek ápolása es emelése. A legodaadóbb tisztelettel es hódolattal üdvözli az új Főpásztort.

Rendkívül kedves a megtiszteltetés, — monda a megyés püspök — a melylyel ma önök a papság után személyemet megtisztelik. Nem vagyok a formák embere. A formák egy ideig jók, aztán koporsók. A papság a formák szerint jó lehet, míg a szellem élteti s lehet egy laikus csapat ideális formák nélkül. A mai világ nem a formát, hanem a tartalmat, a mozgáti tudó erőt tekinti. Önöket munkáztatásimnak, testvéreimnek tekintem, a kikkel egy nagy fát moztatunk. S ha valakinek szívében visszhangot kelt az önök feltörő sóhaja, úgy én vagyok az, a ki azt megérteti tudja. Jöjjenek hozzám bármikor bizalommal, én mindig az önök pártján állok. A tanítói kar lelkesen megéljenze a főpásztor szép szavait.

Az iparoskör Havranek Antal elnök, az lpartestület Say Ferenc elnök vezetése mellett tisztelgett Ő Méltóságánál s természetesen a legszívélyesebb fogadtatásra találtak nála, a munka emberénél.

Havranek József polgármester fél 12 órákor a városi hatóság, a törvényhatóság, pénzügyigazgatóság, az államépítészeti hivatal, pénzügyigazgatóság élén küldöttséggel tisztelgett a főpásztornál. A kir. tanácsos polgármester a bizalom es tisztelet kifejezése mellett üdvözli őt, a ki mint tudós es egyházának kitünő fia ismeretes városunk közönsége előtt.

Városunk közönsége nagy részben katolikus, de szívesen csatlakoztak a tisztelgőkhöz a nem katolikusok is. Városunk a legrégebbi patronusok egyike, nem megújítani akarja ezt, hanem a szeretetet nyilvánítani s azt kéri s legyen meggyőződve a főpásztor, hogy ezt a szeretetet a legerősebb bástyaépületbe fogják zárni. Ő szintén óhajlja, hogy érezze magát a püspök közöttünk kedves otthonában.

Szívesen talált az önök lelkes üdvözlete — felelte a Főpásztor. Jövény, idegen vagyok, de új otthonomat a lélek, a szeretet fogja kibélelni, a melyet a szív melege varázsol ide. Lelket hozott, lelket keres, szívet hozott s szívekhez akar szólni. A méltóság nehéz neki es csak rév, a melyen át a lelkekhez kíván férközni. Erzi a kor szükségleteit, ismeri a miölt mely körülveszi. Egy egészséges középosztályt kíván menteni es újraalkotni. Dolgozni akar, hogy lássák jóakarátát, ké szegét es hogy benne a polgárok polgártársukat fogják tekinteni s akkor háza kedves otthonává válik! A sok szép szó — reményh — hogy kedves valová fog válni. Ebben a szellemben üdvözli a megjelenteket, kik lelkes éljenzéssel adtak kifejezést örömlüknek. Aztán — mint a többi küldöttség tagjaival — itt is mindenkiel szívélyesen kezelt szorított.

A törvényték küldöttségét Daróczy István elnök, az ügyészségét Ujházy Sándor vezette a főpásztor elé, a görög keletiek nevében pedig Raics Demeter tisztelgett a főpásztornál. A kereskedelmi akadémia dr. Faludi Miksa, a főreálisok tanári kara pedig Farkas Antal h. igazgatóval élén tisztelgett a megyéspüspöknél.

UJDONSÁGOK.

— **Körlevél.** Lapunk mi számához csatoljuk dr. Prohászka Ottokár gyönyörű pásztorlevelet, a melyet a székesfehérvári egyházmegye hiveihez intézett. A nagy, világotmozgató eszmék, a melyek benne kifejezésre jutnak, az egyszerű, világos előadás, mely minden sorát jellemzi. megyéspüspökünk kiváló tulajdonsága. Olvasóinknak melegen ajánljuk nemcsak elolvasását, hanem terjesztését is. Hadd nőjön a jó.

— **Installáció.** A városi hatóság tisztelettel kéri közönségünket, hogy a holnapi örömnepre, melyen dr. Prohászka Ottokár egyházmegyének főpásztorává beiktattatik — házaikat lobogókkal feldíszíteni sziveskedjenek.

Tövestély a belvárosi kath. körben. A székesfehérvári belvárosi kath. kör 1906. február 3-án (szombaton) a Szt István teremben táncul egybekötött tea estélyt rendez. Az estélyi szavak, zene és énekszámokból álló hangverseny elő meg, melynek részletes műsora a lapjainkban fog közléseit. A részvevők jegyék határát ranyomatlan. Jegyek az estélyre Knazovitzky Béla nádor-utcai üzletében, továbbá a kör e célra felkért tagjainak naponként este 6-8 óra között a kör helyiségében kaphatók. Egy jegy ára személyenként 2 korona, mely összegben a hangverseny után felszolgálandó hideg felváltó tea is belefoglaltatik. Kezdeté este 8 órakor.

Esküvő. Huszár Karoly hirdapító tanárú, a Néppárt derék szerkesztője holnap tartja esküvőjét Veszprémben Mezriczky Ilonával, Mezriczky Károly törvén. bíró leányával. Násznapok báró Kaas Ivor és dr. Kovacs Mihály tabláriói. Az eskütést Ujváry Ferenc veszprémi kánonok vezeti. Összinté szívet gratulálunk.

Fouri vadászat. Zichy Aladár gróf vaitai birtokán folyó hó 16 és 17 en folyt le a feli vadászat. A résztvevők számát tekintve teryes eredménnyel. A hazigazda gróf Zichy Aladár meghívására a vadászatot részt vettek: Melath Géza gróf, Edelstein Gyula Lipót báró, Zichy Kálmán gróf és Koloncay Ferenc, többen azonban, köztük Apponyi Albert gróf s Andrassy Gyula gróf is mentettek magukat a vadászat eredményét. Tettükre került 180 darab, ebből 153 nyúl, a többi elcsúszott vad tavas s tagoly. Közül oszlik meg, Zichy Aladár gróf a vadászat után ismét Budapestre utazott, hogy a most folyó fontos politikai és társasági személyesen részt vehessen.

Közgyűlés a tovarosi kath. körben. A szent László névezett, tovarosi kath. kör 1. hó 18-án tartotta évi közgyűlését. A gyűlést előzött: Ignac e elnök helyett Pap Adam v. elnök foglalta el az elnöki székelt. Csány Antal e elnök tartott megnyitó beszédet, a melyben a kath. embernek vallása miatt kötelességeitől szelvé a történelemből vett példákla bizonyította a k. h. hitnek nemzet fontató erejét. A szép számmal megjelent egyesületi tagok, mindvégig nagy figyelemmel hallgattak a szöveget és azt egyaránt leköltő gyakorlat eloadást. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Csáky Gyula útkar ismertette a kör egy éves működését, a melyből a következőket emeljük ki: A körnek volt 110 rendes és 11 partió tagja; költségét 1 közgyűlésen és 4 választmányi ülésen intézték el. Tagjainak szemléi teljes, tesere és évezetere tartott 13 felolvasó estélyi szavakkal egybe kötve. A tagok általában elég érdeklődést mutatnak a felolvasó esték iránt. Szt. László ünnepe a kör elő tagjaiért, a közgyűlés napján pedig a meghalt tagokért szent mise szolgáltattak, a melyre a tagok szép számmal vettek részt. Péntek Ferenc könyvtárának jelentése szerint a könyvtár áll 180 kötetből. A mult évben 13 új munka szerzeretbe. A könyvtár forgalmi száma 1395. Lapok a következők állottak a tagok rendelkezésére: Alkotmány, Fejérmegyei Napló, Neppárt, Herkó Páter és a Katholikus Szemle havly folyóirat. Azután Virág György tette meg pénztárnoki jelentését. A körnek a mult évi áthozattal összes bevétele volt 1222 kor. 77 fill. kiadása 194 kor. 12 fill. Keszpenzben lévő vagyona tehát 1028 kor. 65 fill. Moggalom indult meg a kör kebelében, hogy az egyesület magának saját otthonot szerezzen, a mely célra addig befolyt 104 kor. 66 fill. Ugy a haz alap, valamint a kör forgo tokeje gyűmölöszes vegett takarekpénztárban van elhelyezve. A közgyűlés vezetőivel alelnök köszönetet mond az egyes tisztviselőknak, különösen pedig meleg szavakkal méltatja Hary János házior. katholikus orvost, aki csekély pénzzel bocsátja a kör rendelkezésére szép és tágas vendég szobáját.

Adomány. Krenetz Ignac apátkanonok az elnöklete alatt álló Tovarosi Kath. körnek 100 koronát adományozott. A nemeslelkű adakozónak halas köszönetet mond a kör pénztárnoka.

Iskolaszeki ülés. Csütörtökön d. u. 5 órakor dr. Czapary László elnöklete alatt ülést tartott az iskolaszék. A szónegre került tárgyak közt legfontosabb a felsőbb leányiskola kérdése volt. Havranek József polgármester dr. Czapary László elnökkel és Matskassy Roza igazgatóval fenjartak a miniszter tában s az előbb el-

terjedt rémhírekkel szemben a lehető legmegnyugtatóbb választ nyerték. A miniszternek ezee ágában nincs a felsőbb leányiskola szubvencióját megvonni. A megszűnés csak a 1808-09 évi iskola évben történhet meg ha addig újra nem folyósítanak. Lukáts miniszter maga is javasolta, hogy meg januárban siet a bajtalon segíten -- ha ugyan tette hozzá, -- addig meg miniszter lesz. Sőt több szubvenciót kerjenek. Az új iskola tervezéséről is esett szó. A mit előre megmondottunk, a 90-100 ezer koronás iskolaépítési terv elejtődött. Azt hisszük, most már végleg ényűt a mi városunk nem bír meg. Született egy másik terv. Az Maghy Dezso utca folytatásákepe a Lovóde utca irányában megvenne a Város egy hazát (a melyben jelenleg váiam szikvizgyár van.) A mostani épületből vezető tanítói lakás lenne, mögötte a Lovóde-utca felé, a 4-5 osztályú iskola. Mellette pedig egy utca a mely a Deak-utcat, a Lovóde utcával összekötné hogy az onást Kaszaryna ártele kapunkküli oldalának mért van szűkege összekötő utcára, azt addig igazán nem tudtuk s milyen lenne az a köla. A mekori tervezés szerint közepen lenne egy folyoso s a folyoso egy sarkán 4 osztály, a folyoso közepén pedig az udvarok. A telek Lovóde-utca felé 60-70 méter szélességű adnak el. Így is bele kerülne az egész 10-10 ezer koronába. Mi ezee szemben hatan kijelenték, hogy az egész idea hányzucéca s nincs egyéb célja minthogy az iskolaeépítést meg lehet visszasze par esztendővel. Mert hat éves penze a városnak, a mi pedig van, vagy lesz, az egyéb kiadásokra szükséges. Hogy az építési szakszótány az egész tervet visszavon, az október 10-én a ketszer ketto. Aztan jön majd a nyár, az ősz, aztan megint a nyár es megint az ősz es a tanító központok fognak 120-130 gyerekekkel egy osztályban. Panktium.

A Lovódeiben lévő iskolának behoztak idegleneget a deloldati egyfolytatva való oktatást. Helyes!

Meg egyes gyermekek rakoncátlanságáról esett szó, a kik a pacabüntetés chlorise óta nagyobb maraknak ezek magukat a tanítókat s az onok ala tujas a tustot, szemel szemben letakondojak őket, sőt verése szándékuk egymást. Az erkölcsi oktatást pedig utyogok. Mert ok otthon is csak a vizes koteire hanghatnak.

Kath. Legényegyleti táncestély. A székesfehérvári kath. legényegylet tujasga 1906. évi február hó 18-én, saját hazájban (Tavardu. Gy. zártkörű táncvizsgálat rendez. Belépő díj: személyjegy 1 kor., családjegy 1 kor. 60 fill. Kezdeté este 8 órakor. Felhívzetesek köszönettel fogadtatnak es lapjaink nyugtázatának.

Halálözás. OZV. Csány Gramancz Gaborné szül. Lasch Antonia január hó 18-án reggel 6 órakor életének 84-ik évében az Urban esendesen elszenderült. Temetése tegnap délután 3 órakor volt. Az elhunytban Csány G. Emil edesanyját gyászolja.

Az Otthon kör közgyűlése. A Köz. és Magántisztviselők Otthona 1. hó 21-én délután 3 órakor közgyűlést tart, melynek tárgyai: 1. Az új alapszabályok tárgyalása. 2. Az 1906. évi költségvetés megállapítása. 3. Az 1906. évi számadatok felülvizsgálata s a 5 tagú bizottság kiküldése.

Katonazene a korcsola-pályán. Holnap délután kedvező idő esetén katonazene lesz a korcsola-pályán.

Tolvaj asszony. Meszaros Karolyne Osi Roza ma délután a Nádor tere Kéz Csillag áruliz ele killeve öt ruhamentekből egy vég barchetot lopott es azzal futasnak eredt. A tolvajt Benesik Janos Kec Istvan rendőrtörőkapány húszerja vette előzobe es el is fogta. Meszarosné menekülése közben eldobta a lopott holmit es most azzal akar védekezni, hogy a kérdéses barchetot véletlenül motte le az alványról, amint nezegette. A rendőrség azonban ismerve az asszony multját nem hitte el a kifogást, hanem letartóztatta. Meszarosné a rendőrség foglya.

Rablótámadások? Nem ismeretlen alak a rendőrségen Virág (Szonka) István komivesmunkás. Vasárnap óta folytatott a rendőrség nyomozást egy ügyben, amelyben a cselekmény rablásnak van minősítve. A vad szernt ugyanis Virág István az elmúlt napok egyik éjjelén az Ősz-ut-

rában megtámadta Vincai kutmestert és őt felkötve egy forintot erőszakkal elvett tőle. Ugyanezt tette a rablást duhaj ember Pemmer István kömvességéddel is, akinek pár hatosát tulajdonította el. Az egyik károsult, aki az esetről feljelentést tett a rendőrségen, azt állítja, hogy Virág István a pénzt a vele levő Gál Pál kömvességéddel adta. A másik megtámadott egyén meg feljelentést sem mert tenni és úgy kellett elővezetni a rendőrségre, miután félt vallomást tenni Virág ellen, ismervé annak mindenre képes féktelen természetét. Virág tagadja a vádbeli cselekmény elkövetését dacára, hogy több tanu szemébe mondja tettét. Az ügyet a rendőrség áttette a kir. ügyészséghez.

Táncfűzérke. Günsi Antal táncintézetének főrealiskolai növendékei 1906. január hó 20-án (szombaton) a Latzkovics-féle vendéglő összes termeiben táncpróbát es cotlionnal egybekötött zártkörű táncfűzérkét rendeznek. Belépő díj: személyjegy 1 kor., családjegy 3 kor. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem az áll. főrealisk. szegény tanulói segélyezésére fordittatik, miert is felhívzetesek köszönettel fogadtatnak.

Virtuskodók. Szokó Ferenc kisláng-pusztai korcsmajában a napokban együtt iddogáltak Gombóc Horváth Janos es Szalay István kislángpusztai legények. Délután 4 óratól este 8 óráig szép pár liter bort elfogyasztottak, aminek azután az lett a vége, hogy kitört belőlük a virtuskodás. Lveketek, poharakat a földhöz vagdtak, mire Szokó Ferenc a vendéglős ki akarta őket utasitan helyiségéből. Azonban ugyancsak megjárta, mert a két legény ellene támadt, megragadták, es melót tiltakozhatott volna, már kűm volt az utcán. Most a két legény nekiall a berendezésnek es mindent darabokra törve, körülbelül 50 korona kárt okoztak a vendéglősnek. Gombóc Horváth Janos es Szalay István árt feljelentették a helybeli kir. ügyészségnek.

A Székely-havasai hivalytejt jósága általán ismeretes. Ezen Hivalytejtelt készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgyön 176 szám, a törvényes védett „Alba”-szappanára 1 koronát, „Alba”-arckrémre 1 koronát, „Alba”-filérre es „Alba”-bolygóra 1 koronát, 50 fillérre es „Alba”-bolygóra 1 koronát, 50 fillérre, melyeket a szokásos vasári reklám mellőzésével, nyugdott letekekkel ajánlunk a művelt hölgyközönség figyelmébe, mivel semmi ártalmas vegyi teméket nem tartalmaznak s melyekről hazánk első orvosnője dr. gróf Hugonny Vilma ezt írja: „Az „Alba”-szappan es krem a bőr ápolására, a szeplők es más arcúszítálatlanságok eltávolítására a legjobban ajánlható szerek. Kaphatók mindenütt.

Nincs többé fejkorpa!

A világhírű Bergman a Comp. (Drezden es Tesehen) fejkorpa pomádé háromszéri használata teljesen megszünteti — Kapható: Koronafi Károly fodrász-üzletében, Nádor-u. 13. Egy lélegy: 1 kor. 20 f.

Színház.

Csütörtök, január 18.

Dr. Klaus: A színlapok es az igazgató által nagysikerű vigjátéknak hirdett, őt felvonásos születésű került csütörtökök este színre. A darabot amely az ősszel a budapesti vigszínházban hatalmasan elbukott, a székesfehérvári színpadon esakis Tollagi Adolf vendégjátéka mentette meg a hasonló balesettől. Tollagit a régi kedves ismerőst Lobowszky Koestis címszerepében láttuk viszont. Az ő művészetete birt csak sokakat arra, hogy az első felvonás után is a színházban maradtak. Bátorssy (Dr. Klaus) es Margittai (a báró) szerepeikben elég jók voltak. Ugyanezt mondhatjuk el Csendes Alzról (Emma) mig Jávor Aranka (Julia) ugy latszik ezutal nem volt diszponálva. Gergely Lajos (Arpási Pál) megszokott ügyeseggel játszott. Elmondhatjuk ezt Somogyról is, egy nemely izetlenség leszámításával.

Péntek, január 19.

Kuruczfarang. Zónaelőadás Micseyné Bácskai Julcsa fellépetével. Telt ház, meglehetősen előadás.